

El sermó i els cardenals

Supose que el centenar llarg de cardenals que fa poques setmanes es van tancar a la Capella Sixtina per meditar llargament, sospirar, i votar un nou papa, a més de concentrar-se esperant la inspiració de l'Esperit Sant degueren tenir algun moment més relaxat (mentre es feien les votacions i els recomptes, per exemple) per a aixecar els ulls i contemplar els frescos que omplen les parets i el sostre. No solament els més espectaculars i famosos del Judici Final de Miquel Àngel, el Crist triomfant i poderós, els benaurats i els condemnats, el dit de Déu tocant el dit d'Adam, o les sibilles de cos poderós i altres figures que tothom coneix. Supose, doncs, que van tenir també un mica de temps per a repassar els altres frescos, menys coneguts però molt més delicats i subtils, que hi ha a la part alta dels murs laterals: els que va encomanar el papa Sixt IV della Rovere a alguns dels pintors més coneguts del seu temps, com ara Ghirlandaio, Botticelli, Pinturicchio, Perugino, o el no tan conegut Cosimo Rosselli. Cal suposar que els cardenals eminentíssims tenen una certa familiaritat amb el lloc, i també alguns coneixements de la història de l'art, de manera que saben que un d'aquells frescos magnífics que els turistes no miren en les seues visites d'urgència és el que representa l'escena del Sermó de la Muntanya, obra de Rosselli, plena de blaus i daurats tal com li agradava al papa Sixt, criticat asprament per Vasari. Deixant de banda, doncs, l'abundància miquelangelesca de personatges massa musculosos, els cardenals podien contemplar l'escena clàssica del més cèlebre sermó de la història, quan Jesús, "en veure que el seguia ja tanta gent, va pujar a la muntanya i va seure (Rosselli, però, el pinta dret), i quan se li acostaren els deixebles va obrir la boca per comunicar-los el seu ensenyament...". Ensenyament que jo en diria "discurs sobre els afortunats", més que "sermó de les benaurances". Els cardenals, per tant, pogueren meditar sobre la felicitat verdadera en aquest món (i suposem que en l'altre), sobre allò que hem de sentir i practicar per poder considerar-nos realment afortunats,

Joan Francesc Mira

makárioi en grec, *beati* en llatí: feliços, doncs, millor que "benaurats" o *bienaventurados*. Així, contemplant l'escena, recordant la doctrina evangèlica, meditant, qui sap si degueren pensar que el nou papa de Roma hauria de ser (i tots els anteriors haurien

d'haver sigut) algú capaç de transmetre i aplicar aquell resum de la filosofia cristiana.

"Afortunats els qui, en el seu interior, són com els pobres", traducció meua, que m'agrada més que l'habitual "els pobres d'esperit". I només creient i aplicant aquest principi ja canviaria el món sencer, començant per l'economia i les finances. Afortunats també els qui estan tristos, perquè rebran consol (no sabem com). I els qui tenen fam i set de justícia, perquè en quedaran associats (no sabem quan). I els qui són compassius, perquè també trobaran compassió (no sabem si sempre o només de tant en tant). Afortunats els qui tenen el cor net, perquè veuran Déu (ací la fe consolida l'ètica). I els qui són conciliadors, perquè rebran el nom de fills de Déu (la història, però, no sempre ho mostra). I els qui són perseguïts per defensar la justícia, perquè el regne del cel serà seu (sense garanties, però, sobre el regne de la terra). He deixat per al final la promesa o afirmació que més m'agrada: Afortunats els bons i tolerants, perquè són els hereus de la terra. La paraula grega *praeis*, sobretot a través de la llatina *mites*, sol aparèixer traduïda com a "humils" en català i, horriblement, com a *mansos* en castellà. Però, per a mi, vol dir sobretot els afables, els dolços i de cor pacífic, el contrari dels durs i intolerants. Gent amb un punt de melancolia, gent de bona urbanitat moral i escassa rigidesa, persones que saben cedir sense encastellar-se en el propi criteri, que saben negociar amablement, que no s'afanyen a condemnar ningú, que d'entrada aprecien les qualitats dels altres. Una altra cosa és, i més dubtosa, si són aquests els qui heretaran la terra. Qui sap, en tot cas, si aquesta vegada els cardenals, vist el resultat de l'elecció, tenien davant de la ment el sermó que tenien pintat davant dels ulls.

"Afortunats els qui, en el seu interior, són com els pobres", traducció meua, que m'agrada més que l'habitual 'els pobres d'esperit'. I només creient i aplicant aquest principi ja canviaria el món sencer, començant per l'economia i les finances. Afortunats també els qui estan tristos, perquè rebran consol (no sabem com). I els qui tenen fam i set de justícia, perquè en quedaran associats (no sabem quan)."